

Humboldt-Universität zu Berlin
Institut für Slawistik
Lehrstuhl Westslawische Literaturen
Bohemistik

Die nachfolgende Liste bietet eine Orientierungshilfe im Fach Bohemistik. Für die Zwischenprüfung Literaturwissenschaft ist die Vorlage einer Lektüreliste von 30 Titeln erforderlich. In der Prüfung soll die Kenntnis literaturwissenschaftlicher Methoden und Theorien nachgewiesen werden, verbunden mit der Fähigkeit, einen Text aus der Gattung Lyrik, Epik, Dramatik entsprechend zu analysieren und zu interpretieren. Das Thema soll mit dem Prüfer/der Prüferin so gewählt und vorbereitet sein, daß aus dem vorgelegten Thesenpapier ein formulierter Problemansatz erkennbar wird, der in der Prüfung diskutiert werden soll. Außerdem soll ein Überblick über die Literatur von den Anfängen bis zur Gegenwart gegeben werden können.

1. LITERATURLEXIKA

JAKUBEC, Jan: Dějiny české literatury. Bd. 1-2. Praha 1929-34.
NOVÁK, Arne: Přehledné dějiny literatury české. Olomouc 1936-39.
Dějiny české literatury. Red. Jan MUKAŘOVSKÝ. Bd. 1-3. Praha 1959-61.
Slovník literárních směrů a skupin. Red. Štěpán VLAŠÍN. Praha 1983.
ADAMOVIČ, Ivan: Slovník české literární fantastiky a science fiction. Praha 1995.
Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce. Bd. 1-4. Red. v. Vladimír FORST. Praha 1985-96.
LEHÁR, Jan/STICH, Alexandr/JANÁČKOVÁ, Jaroslava/HOLÝ, Jiří: Česka literatura od počátků k dnešku. Praha 1998.
Slovník českých spisovatelů od roku 1945. Bd. 1-2. Red. Pavel JANOUŠEK. Praha 1995-98.
KARPATSKÝ, Dušan: Malý labyrint literatury. Praha 2001.
PAVERA, Libor/VŠETIČKA, František: Lexikon literárních pojmů. Olomouc 2002.

2. AUSWAHL AN LITERATURGESCHICHTEN, EPOCHENDARSTELLUNGEN, SYNTHESARBEITEN UND ESSAYSAMMLUNGEN ZUR TSCHECHISCHEN LITERATUR

VAŠICA, Josef: České literární baroko. Příspěvky k jeho studiu. Praha 1938.
KALISTA, Zdeněk: České baroko. Praha 1941.
MUKAŘOVSKÝ, Jan: Kapitoly z české poetiky. Bd. 1-2. Praha 1948.
SOUČKOVÁ, Milada: A Literature in Crisis. Czech Literature 1938-1950. New York 1954.
HORÁLEK, Karel: Počátky novočeského verše. Praha 1956.
SOUČKOVÁ, Milada: The Czech Romantics. The Hague 1958.
WELLEK, René: Essays on Czech Literature. Introduced by Peter Demetz. The Hague 1963.
HRABÁK, Josef: Z problému českého verše. Praha 1964.
KUNSTMANN, Heinrich: Tschechische Erzählkunst im 20. Jahrhundert. Köln-Wien 1974.
JAKOBSON, Roman: Über den tschechischen Vers. In: Postilla Bohemica 3 (1974).
Czech literature since 1956. Red. Pavel TRENSKY [u.a.]. New York 1980.
SOUČKOVÁ, Milada: Baroque in Bohemia. Ann Arbor 1980.
CHVATÍK, Květoslav: Tschechoslowakischer Strukturalismus. Theorie und Geschichte. München 1982.
MACURA, Vladimír: Znamení zrodu. Praha 1983.
MĚŠŤAN, Antonín: Geschichte der tschechischen Literatur im 19. und 20. Jahrhundert. Köln-Wien 1984.
GALAN, František W.: Historic Structures. The Prague School Project: 1928-1946. Austin

1984.

- RICHTEROVÁ, Sylvie: Slovo a ticho. München 1986.
- MĚŠŤAN, Antonín: Česká literatura 1785-1985. Toronto 1987.
- KOSKOVÁ, Helena: Hledání ztracené generace. Toronto 1987.
- KRATOCHVIL, Antonín: Das böhmische Barock. Ausgewählte Kapitel aus der tschechischen Kulturgeschichte. München 1989.
- SCHAMSCHULA, Walter: Geschichte der tschechischen Literatur. Band I. Von den Anfängen bis zur Aufklärungszeit. Köln-Wien 1990.
- ČERVENKA, Miroslav [u.a.]: Slovník básnických knih. Díla české poezie od obrození do roku 1945. Praha 1990.
- Literaturen Ost- und Südosteuropas. Ein Sachwörterbuch. Hg. v. Ludwig RICHTER u. Heinrich OLSCHOWSKY. Leipzig 1990.
- ČULÍK, Jan: Knihy za ohradou. Česká literatura v exilových nakladatelstvích 1971-1989. Praha 1991.
- Česká a slovenská literatura v exilu a samizdatu. Red. Lubomír MACHALA. Olomouc 1991.
- BRABEC, Jiří/LOPATKA, Jan [u.a.]: Slovník zakázaných autorů. Praha 1991.
- Zur tschechischen Literatur 1945-1985. Hg. v. Wolfgang KASACK, Berlin 1991.
- BOCK, Ivo: Die Spaltung und ihre Folgen. Einige Tendenzen der tschechischen Literatur 1969-1989. Berlin 1993.
- Český Parnas. Literatura 1970-1990. Interpretace vybraných děl 60 autorů. Red. Jiří HOLÝ [u.a.]. Praha 1993.
- Panorama české literatury. Red. Lubomír MACHALA u. Eduard PETRŮ. Olomouc 1994.
- Český Dekameron. Sto Knih 1969-1992. Red. Václav KŘIVÁNEK. Praha 1994.
- PYNSENT, Robert B.: Questions of Identity. Czech and Slovak Ideas of Nationality and Personality. London-Budapest 1994.
- LUESLDORFF, Philip: The Prague School of structural and functional linguistics. Amsterdam 1994.
- Im Dissens zur Macht. Samizdat und Exilliteratur der Länder Ostmittel- und Südosteuropas. Hg. v. Ludwig RICHTER u. Heinrich OLSCHOWSKY. Berlin 1995.
- ČERVENKA, Miroslav: Slowiańska metryka porównawcza. Wrocław 1995.
- SCHAMSCHULA, Walter: Geschichte der tschechischen Literatur. Band II. Von der Romantik bis zum Ersten Weltkrieg. Köln-Weimar-Wien 1996.
- MACHALA, Lubomír: Průvodce po nových jménech české poezie a prózy 1990-1995. Olomouc 1996.
- Prager Schule. Kontinuität und Wandel. Arbeiten zur Literaturästhetik und Poetik der Narration. Hg. v. Wolfgang F. SCHWARZ. Frankfurt a.M. 1997.
- Böhmen am Meer. Literatur im Herzen Europas. Hg. v. Walter SCHMITZ. Chemnitz 1997.
- KOŽMÍN, Zdeněk/TRÁVNÍČEK, Jiří: Na tvrdém loži z psiho vína. Česká poezie od 40. let do současnosti. Brno 1998.
- ZAND, Gertraude: Totaler Realismus und peinliche Poesie. Tschechische Untergrund-Literatur 1948-1953. Frankfurt a.M. 1998.
- PUTNA, Martin C.: Česká katolická literatura v evropském kontextu 1848-1918. Praha 1998.
- PILAŘ, Martin: Underground. Kapitoly o českém literárním undergroundu. Brno 1999.
- Tschechisches Barock: Sprache, Literatur, Kultur. Hg. v. Gertraude ZAND u. Jiří HOLÝ. Frankfurt a.M. 1999.
- Alternativní kultura. Příběh české společnosti 1945-1989. Hg. v. Josef ALAN. Praha 2001.
- ČERVENKA, Miroslav: Dějiny volného verše. Brno 2001.
- ZELENKA, Miloš: Literární věda a slavistika. Praha 2002.

2. BIBLIOGRAPHIEN

GRUNTORÁD, Jiří: Katalog knih českého exilu 1948-1994. Libri prohibiti. Praha 1995.
KNOPP, František: Česká literatura v exilu 1949-1989. Bibliografie. Praha 1996.
HANÁKOVÁ, Jitka: Edice českého samizdatu 1972-1991. Praha 1997.

3. FACHZEITSCHRIFTEN

Die Welt der Slawen. München.
Zeitschrift für Slavische Philologie. Heidelberg.
Zeitschrift für Slawistik. Berlin.
Wiener Slawistischer Almanach. Wien.
Wiener Slawistisches Jahrbuch. Wien.
Znakolog. Trier.
Balagan. Slavisches Drama, Theater und Kino. München.
Host. Brno.
Tvar. Praha.
Česká literatura. Praha.
Literární noviny. Praha.
Bohemia. München.

4. LEKTÜRELISTE¹

Mittelalter

KYRILL und METHOD: Proglas
Jan ze ŽATCE: Tkadleček
KOSMAS: Chronica Bohemorum

Humanismus

Jan HUS: Výklad viery
Petr CHELČICKÝ: Siet' viery
Jan ČAPEK: Kdož jsú Boží bojovníci

Barock

Jan Amos KOMENSKÝ: Labyrint světa a ráj srdce
Bedřich BRIDEL: Co Bůh? Člověk?
Felix KADLINSKÝ: Zdoroslaviček
Adam MICHNA z OTRADOVIC: Loutna česká

Aufklärung/Klassizismus

Jan KOLLÁR: Slávy dcery
František Ladislav ČELAKOVSKÝ: Ohlas písní českých
Pavel Josef ŠAVARŤÍK: Tatranská Múza s lyrou slovanskou
Josef JUNGSMANN: Dvojí rozmlouvání o jazyku českém
František PALACKÝ: Dějiny národu českého

¹ Die vorliegende Lektüreliste bietet eine Orientierungshilfe für das Bohemistik-Studium. Aus dieser Auswahl müssen zur Zwischenprüfung 20 Titel angegeben werden (Bitte auf ein ausgewogenes Verhältnis von Prosawerken, Lyriksammlungen, Dramen und essayistischen Texten achten.). Die restlichen 10 Titel können frei ausgewählt werden.

Nationale Wiedergeburt/Romantik

Karel Hynek MÁCHA: Máj. Deník
Karel Jaromír ERBEN: Kytice z pověstí národních
Karel Havlíček Borovský: Král Lávra. Tyrolské Elegie
Božena NĚMCOVÁ: Babička. Pohádky. Dopisy lásky
Josef Kajetán Tyl: Fidlovačka

Realismus/Máj-Generation/Lumír-Gruppe

Jan NERUDA: Povídky malostranské
Jakub ARBES: Ďábel na skřipci
Svatopluk ČECH: Výlet pana Broučka
Alois JIRÁSEK: Staré pověsti české
Karolina SVĚTLÁ: Kresby z Ještědí
Karel Matěj ČAPEK-CHOD: Turbina
Julius ZEYER: Jan Maria Plojhar
Vítězslav HÁLEK: Muzikantská liduška
Vilém MRŠTÍK: Santa Lucia
Jaroslav VRCHLICKÝ: Nové sonety samotáře
Josef Svatopluk MACHAR: Confiteor
Hubert Gordon SCHAUER: Naše dvě otázky
Tomáš Garrigue MASARYK: Česká otázka

Moderne/Fin de siècle

Jaroslav HAŠEK: Osudy dobrého vojáka Švejka
Ivan OLBRACHT: Golet v údolí
Marie MAJEROVÁ: Havířská balada
Otokar BŘEZINA: Tajemné dálky
Antonín SOVA: Vybouřené smutky
Karel HLAVÁČEK: Mstivá kantilena
Jiří KARÁSEK ze LVOVIC: Sexus necans
Petr BEZRUČ: Slezské písně
František GELLNER: Po nás ať přijde potopa
Viktor DYK: Okno
Fráňa ŠRÁMEK: Splav
Stanislav Kostka NEUMANN: Kniha lesů, vod a strání
F.X. ŠALDA: Duše a dílo

Avantgarde

Vítězslav NEZVAL: Podivuhodní kouzelník. Žena v množném čísle
Jiří WOLKER: Host do domu
Jaroslav SEIFERT: Na vlnách TSF
Konstantin BIEBL: Nový Ikaros
Jiří VOSKOVEC-Jan WERICH: Klobouk v křoví

1918-1945

Jakub DEML: Hrad smrti
Vladislav VANČURA: Marketa Lazarová
Jaroslav DURYCH: Boží duha
Milada SOUČKOVÁ: Neznámý člověk

Karel ČAPEK: Boží muka
Ladislav KLÍMA: Slavná Nemesis a jiné příběhy
Richard WEINER: Škleb
Karel ČAPEK: Ze života hmyzu
František HALAS: Kohout plaší smrt
Jan ZHRADNÍČEK: Pokušení smrti
Vladimír HOLAN: Noc s Hamletem
Josef KAINAR: Nové mýty
Bohuslav REYNEK: Had na sněhu
Jiří ORTEN: Cesta k mrazu
Ivan BLATNÝ: Hledání přítomného času
Ferdinand PEROUTKA: Jací jsme

1945-1989

Egon HOSTOVSKÝ: Sedmkrát v hlavní úloze
Bohumil HRABAL: Perličky na dně. Příliš hlučná samota
Josef JEDLIČKA: Krev není voda
Milan KUNDERA: Smešné lásky. Nesmrtelnost
Jiří WEIL: Život se hvězdou
Josef ŠKVORECKÝ: Zbabělci. Příběh inženýra lidských duší
Jan OTČENÁŠEK: Když v ráji přšelo
Ivan KLÍMA: Má veselá jitra
Arnošt LUSTIG: Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou
Ladislav FUKS: Pan Theodor Mundstock
Libuše MONÍKOVÁ: Fasáda
Jiří GRUŠA: Dotazník
Jan KŘESADLO: Mrchopěvci
Ludvík VACULÍK: Sekyra
Vladimír PÁRAL: Soukromá vichřice
Karel ŠIKTANC: Český orloj
Ivan BLATNÝ: Stará bydliště
Jiřina HAUKOVÁ: Světlo v září
Ivan DIVIŠ: Odchod z Čech
Ludvík KUNDERA: Malé radosti
Jiří KOLÁŘ: Prométheova játra
Petr KABEŠ: Mrtvá sezóna
Antonín BROUSEK: Zimní spánek
Oldřich MIKULÁŠEK: Ortely a milosti
František HRUBÍN: Romance pro křídlovku
Jaroslav SEIFERT: Morový sloup
Jan SKÁCEL: Smuténka
Václav HAVEL: Largo desolato
Milan Uhde: Král Vávra
Josef Topol: Konec masopustu
Pavel KOHOUT: Válka ve třetím poschodí
Václav HAVEL: Moc bezmocných
Milan KUNDERA: Un Occident kidnappé
Jan PATOČKA: Co jsou Češi?
Karel KOSÍK: Jinoch a smrt
Václav ČERNÝ: Paměti
Jan ZÁBRANA: Celý život

Ivan DIVIŠ: Teorie spolehlivosti
Ludvík VACULÍK: Český snář
Václav HAVEL: Dopisy Olze

1989-2003

Jachým TOPOL: Sestra
Jiří KRATOCHVIL: Uprostřed nocí zpěv
Daniela HODROVÁ: Citta dolente
Miloš URBAN: Hastrman
Michal AJVAZ: Druhé město
Petr BORKOVEC: Básně
Jaromír TYPLT: Básně

5. LYRIKANTHOLOGIEN

Das Fenster einen Spalt breit geöffnet. Eine Anthologie tschechischer Lyrik. Hg. v. Berthold SCHUH, Prag 1999.
Gesang der Liebe zum Leben. Tschechische Lyrik der Gegenwart. Hg. v. Manfred JÄHNICHEN. Praha 1983.
Die Sonnenuhr. Tschechische Lyrik aus 11 Jahrhunderten. Hg. v. Ludvík KUNDERA. Leipzig 1986.
Die Prager Moderne. Erzählungen, Gedichte, Manifeste. Hg. v. Květoslav CHVATÍK. Frankfurt a.M. 1991.
Der Hergott schuldet mir ein Mädchen. Tschechische Lyrik des 20. Jahrhunderts. Hg. v. Ladislav NEZDAŘIL u. Peter DEMETZ. München-Zürich 1994.
Pegasovo poučení. Antologie české poezie 1945-2000. Praha 2002.
Rybí katedrál. Antologie české poesie XX. století v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Hg. v. Odillo STRADICKÝ ze STRDIC. Brno 2001.

6. PROSANATHOLOGIEN

Erkundungen. 24 tschechische und slowakische Erzähler. Hg. v. Karl-Heinz JÄHN. Berlin 1979.
Das Abenteuer der alten Dame. Tschechische Erzählungen 1918-1945. Hg. v. Ludwig RICHTER. Leipzig 1982.
Die Prager Moderne. Erzählungen, Gedichte, Manifeste. Hg. v. Květoslav CHVATÍK. Frankfurt a.M. 1991.